No. 2385 Zaterdag 28 September 1929. 46ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie Otrabanda, Tel. 507.
Administratie : St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

Uit het Curaçaosche leven, door H. M. H.

VAN ZIEK WORDEN EN STERVEN.

I.

Het schijnt, dat in vroeger dagen, voor Europeanen, Curaçao op sanitair gebied een schrikbeeld was.

De helaas te vroeg overleden Curaçaosche semi-arts E. van der Veen Zeppenfeldt, vermeldt in een brochure, een getuigenis van den predikant G. J. Simons over de volksgezondheid op Curaçao uit het jaar 1867.

Daar lezen we : „Ofschoon het eiland Curaçao een schrik voor vele Europeanen is, vermits men het voor ongezond houdt, zoo moet men achter bij nadere kennismaking met den aldaar bestaanden gezondheidstoestand erkennen, dat deze kolonie dien ongunstigen naam over het algemeen niet verdient te dragen." En iets verder zegt deze getuige: „Zooveel is zeker, dat Curaçao voor de gezondste eilanden van geheel W. Indie moet gehouden worden."

Een algemeene indruk zegt, dat het tegenwoordig nog zoo is: Maar een juist overzicht van den hygienischen toestand hier is van meer waarde. Doch hij die zoekt naar een juist overzicht van den hygienischen toestand hier, voelt vóór alles het gemis aan voldoende betrouwbare statistische gegevens.

In 1919 schreef het Eerste Kamerlid van Kol; „Door de meer dan gebrekkige statistiek zijn over de sterfte der bevolking in geen enkel der Nederlandsche koloniën betrouwbare gegevens te verkrijgen, evenmin als over de doodsoorzaken, hoe noodig beide ook wezen mogen voor de kennis der meest heerschende ziekten." [illegible] tien jaren tijds is hierin helaas [illegible] veel verbeterd. Maar eenige sp[illegible] verbetering verwachten we nu toch door ons nieuw bevolkingsregister.

Uit de thans beschikbare gegevens, kunnen we echter toch wel een meer dan globaal overzicht samenstellen.

Wat het voorkomen van ziekten betreft, is Curaçao zeker een gelukkig land. Echt tropische ziekten als malaria, gele koorts, filaria, bilharziasis en cholera ontbreken hier geheel. En de enkele sporadisch voorkomende gevallen blijken steeds geimporteerd te zijn.

In zijn verslag van 1918 schreef de toenmalige directeur van O.G. „Typhus en paratyphus bleef in deze kolonie endemisch (inheemsch), trouwens niet verwonderlijk, waar zindelijkheid in veel opzichten te wenschen overlaat, de faecaliën niet systematisch verwijderd worden en watervoorziening onvoldoende is."

Gezien nu, dat deze oorzaken thans nog niet voldoende zijn weggenomen, mag het des te verwonderlijker heeten, dat deze ziekten, de laatste jaren weinig meer in de verslagen worden vermeld.

Slechts bij twee ziekten kunnen we van een werkelijk gevaar spreken voor oze volksgezondheid; n. l. de tuberculose en de geslachtsziekten.

Van de tuberculose staat buiten twijfel vast, de groote vatbaarheid van het zwarte ras voor deze ziekte, vooral hier, waar stoffige wegen steeds groote gevaren voor de longen opleveren.

In het afgeloopen jaar waren er in de stad per duizend sterfgevallen 115 die aan tuberculose stierven en in het jaar 1927 was dit cijfer nog hooger. Voor Paramaribo is dit cijfer slechts 89.

Van deze ziekte in het bijzonder zou ik willen zeggen, wat ik in het vorige artikel schreef: het Gouvernement behandelt en verpleegt ziekenen, maar bijna nimmer worden ziekten voorkomen en bestreden. En zou daarom hier op Curaçao ook geen overweging verdienen, de vraag, welke Dr. Lampe stelt voor Suriname: of de dikwijls jarenlange verpleging van de chronische tuberculose- lijders op haar juiste plaats is, in inrichtingen als onze ziekenhuizen hier, waar alles is ingesteld op een vlottende bevolking van gaanden en komenden, met dagelijksche wisseling van medicamenten, voeding enz.

De zorgvuldige verpleging, waarop deze lijders zeker niet minder recht hebben dan andere zieken, zou geenszins geschaad worden, indien deze lijders zouden verpleegd worden in een afzonderlijke inrichting. Een sanatorium zou niet alleen een verbetering beteekenen, maar tevens besparing.

En indien aan dit sanatorium werd toegevoegd een consultatiebureau, met polikliniek en een geschikte kracht voor huisverpleging, huisbezoek en propaganda, zou niet alleen het bestaan van deze ongelukkigen gered worden, maar tevens een begin worden gemaakt met de bestrijding van deze volksziekte.

Het aantal lijders aan geslachtsziekten is moeilijk te bepalen. Maar in aanmerking genomen, dat deze ziekten zeer verbreid zijn onder zeelieden en prostituées, beide categorieën in grooten getale hier vertegenwoordigd; verder de wereldberuchte reputatie van de Punda en de Curaçaosche losbandigheid op zedelijk gebied, moet deze verschrikkelijke ziekte op dit eiland wel een ontzettende en ontstellende uitbreiding hebben.

Men noemde mij een schatting van 70 %; maar men zal wel nooit tot het juiste getal kunnen komen, omdat de sterftestatistiek hier niet helpen kan, nimmer een desbetreffende goede ziektestatistiék zal kunnen verkregen worden en alle speciale enquêtes zullen afstuiten op groote moeilijkheden.

Zeker is, dat de gevolgen van de venerische infecties een verschrikkelijken invloed hebben op het aantal levenloosgeborenen en de zuigelingensterfte; en nog verschrikkelijker zijn de andere gevolgen, die dikwijls na het tot stand komen van de infectie ontstaan, langdurige ziekten, die als complicaties optreden, zooals het zeer frequent voorkomen van hart- en vaatziekten, hersen- en ruggemerglijden en andere, op jeugdige en volwassen leeftijd.

Eerst nadat in het buitenland stemmen opgingen over de ergerlijke toestanden hier, werd op Curaçao de aandacht gewijd aan deze ziekten. Het is bekend, dat Amerikaansche en Duitsche oorlogschepen een tijd lang onze haven niet bezochten, omdat er tenopzichte van drankverkoop en prostitutie volslagen anarchie heerschten.

In 1918 werd hier een kliniek en polikliniek opgericht. In het eerste jaar werden daar 219 lijders verpleegd met 9566 verpleegdagen. In het afgeloopen jaar waren deze cijfers voor de polikliniek 100 en de kliniek 181 met 8860 verpleegdagen.

Uit deze kleinere cijfers mag echter geenszins afgeleid worden, dat op Curaçao het kwaad der venerische ziekten vermindert. Het tegendeel is helaas waar.

Verder bestaat hier een ordonnantie, waardoor iemand, man of vrouw, die wetende met geslachtsziekte besmet te zijn, een ander infecteert kan worden gestraft. Deze verordening (een min of meer verkapte erkenning of reglementeering der prostitutie) trad in Juni 1921 in werking, maar is practisch van nul en geener waarde gebleken.

„In de overtuiging, aldus genoemde Hr. Zeppenfeldt, dat het werk van overheidswege in deze aangelegenheid te doen, slechts een klein deel van het geheel is, vormde zich indertijd de „Curaçaosche vereeniging ter bestrijding en voorkoming van geslachtsziekten", met het doel het geheele vraagstuk te overzien en mede te werken op paedagogisch, juridisch, medisch, en propagandistisch gebied. In 1921, drie jaren na haar oprichting, ging deze vereeniging reeds ter ziele „uit gebrek aan belangstelling." Wel treurig, terwijl er op dit gebied arbeid was in overvloed.

Al is het zeker waar, wat de Hr. Zeppenfeldt scheef, dat het werk van overheidswege in deze aangelegenheid te doen, slechts een *klein* deel is van het geheel, toch zien we met verlangen uit naar de spoedige uitvoering der plannen, welke de Gouverneur aangaf in de meergenoemde openingsrede: „Wij mogen ons niet blind houden voor het voortwoekerende kwaad der venerische ziekten en zullen op middelen moeten zinnen. om de gezondheid en het welzijn van het volk daartegen te verdedigen."

Met vele anderen, geloof ik, dat het voornaamste werk wel hierin zal bestaan, het volk zedelijk te verheffen, het gezonde hygienische begrippen bij te brengen, en een juist oordeel over de gevaren en gevolgen dezer ziekten.

Ten slotte moet er verbetering in deze ook de aandacht besteed worden aan de woningtoestanden, het aantal bewoners en het aantal kamers, het slapen op den openbaren weg, het leegloopen van de opkomende generatie waarvoor zoo weinig gelegenheid bestaat tot gepaste ontspanning, en het drankmibruik. En eindelijk, zou een goed georganiseerde zedelijk heidspolitie, niet veel kunnen helpen en voorkomen?

(*Wordt vervolgd.*)

INGEZONDEN

Curaçao, 23 September 1929.

Geachte Heer Redacteur.

Een ieder, die het artikel van *Veritas*, opgenomen in de *Amigoe* in het nummer van Zaterdag ll. leest, komt ongetwijfeld tot de gevolgtrekking, dat de voorganger van den tegenwoordigen Gezaghebber van Aruba niets voor het onderhoud der wegen en straten op Aruba gedaan heeft. Dat artikel kan niet anders dan de oningewijde lezers op een dwaalspoor brengen.

Laat ons daarom trachten aan te toonen, dat het onderhoud der wegen en straten wel degelijk de aandacht van den vorigen Gezaghebber had en dat deze, zooveel als in zijn vermogen lag, voor dat onderhoud ook zorgde.

Wij willen vooropstellen, dat dit stuk niet tot strekking heeft aan den ijver, de toewijding en de voortvarendheid van den Gezaghebber, den H. E. Heer Wagemaker, te kort doen. Neen, datniet in het minst. Wij willen alleen daarmee laten uitkomen, dat de Heer Quast, onmiddelijke voorganger van den Heer Wagemaker, diligent was.

Aan meerdere lezers van de Amigoe op Curaçao en op Aruba is het ongetwijfeld bekend, dat de vorige Gezaghebber voor het onderhoud der wegen en straten niet de beschikking had over groote bedragen; het krediet waarover hij beschikken mocht, bedroeg maar een paar duizend gulden.

Het behoeft geen betoog, dat een bedrag van eenige duizende guldens ampel strekte om de wegen enz. in een behoorlijken staat van onderhoud te brengen en te houden.

Beschikking over een grooter bedrag mocht hij niet erlangen, om reden groote zuinigheid geboden was. Hij moest dus roeien met de riemen, die hij had.

Eerst in het jaar 1927 werd het Gouvernement van Curaçao wat vrijgevig; deze vrijgevigheid was te danken aan den Heer SCHOTBORGH, die van Juli t/m October van dat jaar als wd. Gouverneur het bewind in handen had. Z. Ex. die een helderen blik heeft, zag in, dat de zoo strikt gevoerde bezuinigingspolitiek een ware struisvogelpolitiek was en stond dan ook voor werken van algemeen belang ruimere bedragen toe.

Het gevolg hiervan was, dat op de begrooting voor Aruba voor het dienstjaar 1929, welke begrooting door den vorigen Gezaghebber in 1927 ontworpen werd, een ruim krediet voor het onderhoud der wegen en straten op genoemd eiland uitgetrokken werd.

Op de begrooting van Aruba voor 1929 werd een bedrag van — in totaal — niet minder dan f 105.000. — toegestaan voor onderhoud der wegen en straten. Van dat bedrag was bestemd: f 30.000. — voor onderhoud der straten en wegen, en f 75.000. — voor aanleg van straten en wegen. — (Met de hier genoemde wegen wordt in de eerste plaats bedoeld de weg, loopende van de Oranjestad naar de Nicolaasbaai. Deze weg heeft thans het karakter van een hoofdweg verkregen; de toestand er van is zeer slecht en. verbetering is een gebiedende eisch." Toelichting bij artikel 122j; begrooting voor 1929)

Ook is op die begrooting (in 1927 ontworpen) een krediet uitgetrokken voor de uitzending van een *technisch* opzichter naar Aruba.

Uit het vorenstaande blijkt duidelijk, dat ook de vorige Gezaghebber de noodzakelijkheid van een grondige herstelling van de straten en wegen had ingezien en dat het in zijne bedoeling lag om in het loopend jaar die herstelling krachtig ter hand te nemen.

Ja, waar op zijn verzoek, de uitzending reeds in 1928 van een technisch opzichter in uitzicht gesteld werd, lag het in zijn voornemen om reeds in dat jaar de meest urgente herstellingen te doen verrichten. Door het uitblijven evenwel van dien vakman schortte hij het gewenschte technisch werk op tot bij diens eventueele aankomst en ging hij voort met het *gewoon* onderhoud der wegen.

Hij achtte zich niet verantwoord zonder doorloopende technische voorlichting ter plaatse buitengewone uitgaven aan de wegen ten koste te leggen.

Vorenbedoelde opzichter arriveerde eerst een paar maanden geleden op Aruba, nadat de vorige Gezaghebber het bestuur reeds aan zijn opvolger overgegeven had.

Door de oprichting van een olieraffinadery door de Lago Oil Co. te St. Nicolaas en de daarmede in verband staande groote uitbreiding van het bedrijf van genoemde petroleummaatschappij in het begin van dit jaar, is o. m. het verkeer met zware vrachtauto's over den weg Oranjestad-St. Nicolaas nog meer, en wel in zeer groote mate, toegenomen. Het gevolg hiervan is, dat die weg thans veel meer dan voorheen te lijden heeft van het verkeer en dientengevolge hoe langer hoe slechter wordt.

De Gezaghebber Quast heeft het bestuur medio December 1928 overgegeven aan den Heer Wagemaker. Hij mocht alzoo geen vruchten plukken van de boomen, die hij geplant heeft.

Wij veronderstellen, dat waar *Veritas* schrijft: „Lag het aan hem (den tegewoordigen Gezaghebber) alléén, reeds lang was een begin gemaakt met de verbetering van dien hoofdweg (Oranjestad-St. Nicolaas) van het eiland," hij ter zake niet goed ingelicht is.

Immers kon Z. H. E. G. reeds op 1 Januari 1929 beschikken over een bedrag van f 75.000.- voor die verbetering.

Het verwijt van *Veritas* aan het adres van de door hem bedoelde leden van den Koloniaen Raad berust vermoedelijk ook op een verkeerde inlichting.

Voor werkzaamheid aan de wegen en straten in 1929 is door het Bestuur aangevraagd een bedrag van f 105.000. — (f 75.000. — + f 30.000.—) welk bedrag door den Kol. Raad ook goedgekeurd is. Meerdere kredieten voor het onderhoud der wegen in 1929 is niet aangevraagd en nog minder geweigerd door den Kolonialen Raad.

Van een weigeren (veel minder van een halstarrig weigeren) om den tegenwoordigen Gezaghebber te helpen en te steunen met betrekking tot de onderhoudswerkzaamheden in het loopend jaar nl.- kan alzoo niet gesproken worden.

Wij twijfelen er geen oogenblik aan of zoowel het Hoofdbestuur van Curaçao als de Koloniale Raad bereid bevonden zullen worden om den Gezaghebber het benoodigde geld voor de zeer noodzakelijke werkzaamheden aan meerbedoelden weg toe te staan. Als de aanvraag daartoe maar binnenkomt.

U, geachte Heer Redacteur, dankend voor de verleende plaatsruimte.

Vérité.

Curaçao den 5den Sept. 1929

Hooggeachte Redacteur,

Mag ik zoo vrij zijn U eenige plaatsruimte in uw zooveel gelezen blad te verzoeken?

Met bijzondere aandacht las ik in de „Amigoe di Curaçao" van den 30sten Augustus j.l. een kort, doch zeer interessant stukje door een zekere „A lover of his home" geschreven.

Mijn „lover of his home" heeft de waarheid geschreven voor wat den Heer Beaujon betreft.

De heer Beaujon is slechts voor een korten tijd in ons midden als Gezaghebber der Nederlandsche Bovenwindsche Eilanden gebleven, doch velen teekenen van zijn liefde en belangstelling voor onze Eilanden heeft hij daar achtergelaten.

Vooral door zijn beleefde manieren waarmede hij de menschen behandelde, had hij de liefde van alle bewoners gewonnen. Eenieder kon zich tot hem toerichten, wanneer hij zich in nood bevond, en onmiddellijk werd hem hulp aangeboden.

Schrijver dezes kan zich geen enkel Curaçaoenaar herinneren die zich zoo geschikt voor de betrekking van Gezaghebber der Bov. Eilanden heeft getoond als de Heer Beaujon.

Hij was als het ware „Un chevalier sans peur".

Schrijver van bovengenoemd stukje onderteekende zijn schrijven op een nogal eigenaardige manier; die paar

woorden waren zeker niet loodrecht van zijn hart gekomen.

„A lover of his home" beteekent zeker iemand die zijn „home loveth", en iemand die zijn „home loveth" moet natuurlijk ook zijn gezin beminnen. Hoe kon hij dan voorstellen: indien de Eilanden een te zware last voor Nederland zijn, „waarom ze dan niet verkoopen?"

Schrijver dezes is er zeker van dat er geen tien Bovenwinders zijn die met Mr. „lover of his home" accoord zouden gaan om als een zak meel of een brood met zijn heele familie verkocht te worden.

Mr „Lover of his home" heeft me aan eenige Curaçaoenaars doen denken, die even als hij, een paar jaren in de Vereenigde Staten doorgebracht hebben en denken dat Curaçao 100% beter zou zijn als het in handen van de Yankees was, daar er geen betere plaats in de heele wereld is dan de U.S.A.

Wij, Bovenwinders, genieten soms een verschrikkelijke behandeling van een deel der Curaçaoenaars, toch willen we niets van los-van-Curaçao hooren.

De toestand der Eilanden is werkelijk een beetje critiek, maar onmiddellijke verbetering kan slechts veroorzaakt worden door het in de vaart brengen van een stoomschip en verlaging van de passage welke thans verschrikkelijk duur is. Zoodoende zou iedereen in de gelegenheid gesteld worden om zijn voortbrengselen hier te komen verkoopen en zijn benoodigdheden hier te komen verkoopen.

Nu dat Zijn Excellentie den toestand met zijn eigen oogen gezien heeft, kunnen we ongetwijfeld vertrouwen dat er spoedig wat gedaan zal worden.

U hartelijk dankend, Mr. de Redacteur, voor de verleende plaatsruimte.

Verblijf ik hoogachtend,

„De Nieuwe Stem."

Country, St. Martin 12st Sept. 1929

Dear Mr. Editor.

The first thing we must do is to beg you to read this piece good and change for us any mistakes you find in it, because we never wrote anything yet in a paper, but we hear the best thing for us to do is to write something in the paper you print, because all the high people at Curaçao and Holland will see this, as we hear your paper is so great that they read it all about; and that will show how the police take advantage of us poor country people who scrabble for their bread. Before going further we thank you right off to put this in your paper for us and we will remember you in our prayers when we go to church, for we are two good Roman Catholics.

We have been managing for some years to keep from want by No. 1, keeping a little shop in the country, and Number 2, by doing a little baking of bread in the country, — but we are both now going down, for the country policeman is doing the same thing — they got more money than us, so can put more things in their shops and have everything the people wants; then the persons who buy from the police them say they must buy from them in preference to us, because the police can do them more favours than us. Some friends tell us to go and see our Governor about it, but we would not run the risk to do this, as the police then will know who tell the Governor and will have a bull neck for us, and put us praps in further trouble;- so all we can do is to put it in your paper

And now Mr. Editor, do you think it is right and just to us poor country people, that these police can keep shop, and shut us down when they get their good money every month from the Government? Do you think these police can do their duty good, when they got to tend to their shop?

Answer us, Mr. Editor, do you think it is right?

We thank you again for putting this in your paper for us and hope and pray you will do it, and answer our questions, and we will ever pray for you.

Your humble and respectful servants

No. 1. A country shopkeeper.

No. 2. A country small baker of bread.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Kerkinzegening.

Morgen middag om half vijf zal Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE plechtig de kerk van de nieuw op te richten parochie te Groot Kwartier inzegenen. De kerk en de nieuwe parochie zijn toegewijd aan O. L. Vrouw van den Berg Karmel. Tot pastoor van deze nieuwe parochie is benoemd de Z. E. Pater R. DELLAERT.

Binnenkort worden de Zusters uit Holland verwacht om in Januari de school van de nieuwe parochie te openen.

Onze oprechte gelukwenschen aan onzen hoogvereerden Apostolisch Vicarisch en aan de geloovigen van deze nieuwe parochie. Mogen ze in rijke mate de bescherming en den zegen van hun Hemelsche Patrones deelachtig worden.

R. K. Onderwijs.

Per S.S. „Crijnssen", op 18 October a.s. zullen van Holland naar hier vertrekken drie nieuwe krachten voor het R. K. Onderwijs, n.l. twee Zusters van Roosendaal en een leeke-onderwijzeres.

Zilveren Professiefeest.

Woensdag a.s. 2 October hopen de Eerw. Zusters MARIE LIVINE en MARIE BLANDINE, van de Eerw. Zusters van Roosendaal, haar Zilveren Professiefeest te vieren.

Beiden zijn looten, ontsproten op den eeuwig-jeugdigen stam van het Christelijk leven, in Venezuela.

Soeur MARIE LIVINE (mej. Isabel Teresa Mejias) werd 15 October 1879 geboren te Bobureo (Venezuela.)

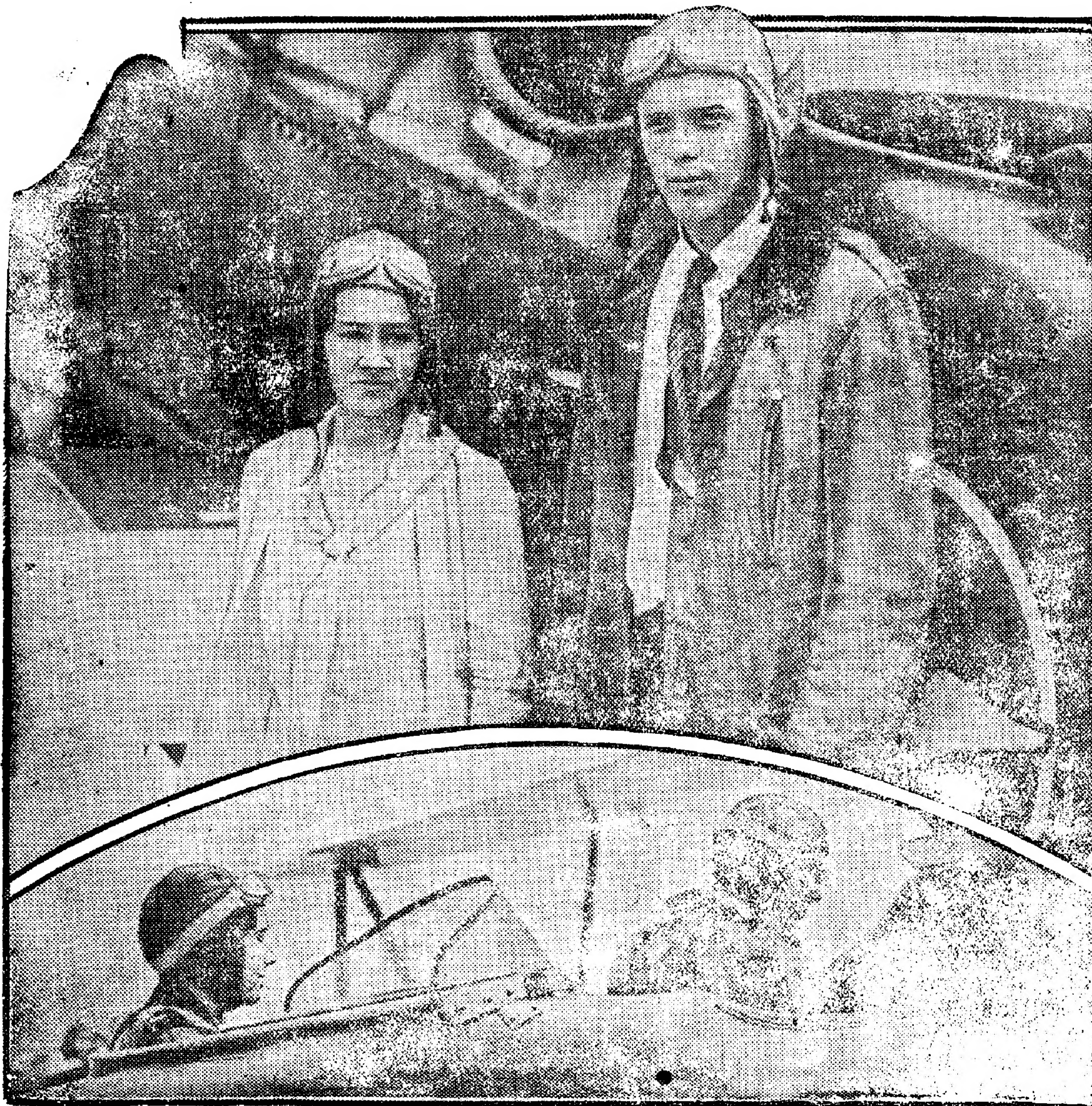
Na verscheidene jaren als pensionnaire te hebben doorgebracht op Welgelegen, trad zij in het klooster te Roosendaal in Juni 1902. Op 28 September 1902 ontving zij het religieuze kleed, en deed hare H. Professie op 2 October 1904. Op 19 November van datzelfde jaar kwam zij op Curaçao aan en was sindsdien achtereenvolgens werkzaam in het St. Martinus-gesticht, te Pietermaai, en nu al sinds vele jaren op Welgelegen, waar zij de leerlingen onderricht in de verschillende vakken van het onderwijs, alsook in teekenen, schilderen en muziek.

Soeur MARIE BLANDINE (mej. Cerina Suarez) werd 10 Maart 1881 geboren te Sta Rita (Venezuela.) Tegelijk met Soeur LIVINE deed zij hare intrede in de Congregatie van Roosendaal, hare H. Professie en kwam tegelijk met haar op Curaçao aan, om zich aan het onderwijs te wijden. Zij was werkzaam op Welgelegen, gedurende de laatste jaren op Pietermaai, en thans weer op Welgelegen, ter vervanging van Soeur LIVINE, die door een plotselinge ongesteldheid verhinderd is haar zoo schoon en verdienstvol werk voort te zetten. Behalve in de gewone vakken van het onderwijs, geeft Soeur BLANDINE vooral onderricht in de fraaie handwerken.

Beide Jubilaressen hebben zich een schoone kroon verworven door de toewijding, waarmede zij zich gedurende zooveel jaren gegeven hebben aan de edele en verdienstvolle taak van het onderwijs; - en ontelbaar velen zullen hare edele en beminnelijke onderwijzeressen, die door haar groote gaven van geest en hart aller sympathie en waardeering veroverd hebben, met groote dankbaarheid gedenken.

Onze hartelijke gelukwenschen aan de beide Jubilaressen.

God geve Soeur LIVINE spoedig een algeheel herstel van hare geknakte gezondheid, - en aan beiden, dat zij nog vele jaren moge arbeiden, met dezelfde toewijding en liefde, aan de opvoeding der jeugd.

Kolonel Charles A. Lindbergh en Echtgenoote.

Vertrek van Z. Exc. den Gouverneur.

Donderdag a.s. hoopt Zijne Exc. Gouverneur IR. L. A. FRUYTIER, in gezelschap van Zijne geachte Familie, per SS. „Venezuela" met verlof naar Nederland te gaan.

Wij erkennen 't ronduit, dat wij, en ontelbaar velen met ons, Zijne Excellentie noode van ons zien heengaan. Veel verwachtten wij, en veel was er ook te verwachten van Zijne Excellentie, voor het heil dezer kolonie en haar volk, dat Hem dierbaar is.

Daarom moge Gods zegen Zijne Excellentie en Familie vergezellen; en onze vurige welgemeende bede, dat na niet al te langen tijd Zijne Excellentie weer in ons midden moge terugkeeren, om gedurende nog vele jaren met alle kracht en toewijding mede te arbeiden aan den opbouw van Curaçao's geestelijke en stoffelijke welvaart.

Wij bieden Zijne Excellentie en Familie onze eerbiedige afscheidsgroeten en een hartelijk: Tot weerziens!

Kolonel Ch. A. Lindbergh.

Hedenmorgen, terwijl ons blad ter perse was, is Lindbergh, de groote wereldberoemde LINDBERGH, de groote Oceaanvlieger, met z'n „Sikorsky" hier aangekomen. Hij daalde neer op het terrein van de „Scadta" in het Schottegat, en werd verwelkomd door een Commissie bestaande uit de volgende Heeren: H. J. DURGER, Amerikaansch Consul. A. N. GLAZENER, Directeur C. P. I. M., Kaptein A. F. BORREN, Comm. der troepen, Kolonel J. BOSMA, comm. van H. M. Hertog Hendrik, Ed. S. LANSBERG, Voorz. van den Kol. Raad, H. SCHOTBORGH, Adm. v. Fin., J. L. PENHA, W. GAUW, Havenmeester, J. F. HAAYEN, Insp. v. Bel., P. J. H. VERRIET, Red. Amigoe di Curaçao en H. J. Th. BOOMGAART, Gouvernementssecretaris.

LINDBERGH kwam van Maracay, arriveerde hier 8.50 a.m. om 9.45 a.m. weer te vertrekken.

Ook Z.E. den Gouverneur en Echtgenoote waren aanwezig om den koenen vlieger en gezelschap te begroeten.

Het muziekkorps van Scherpenheuvel speelde bij aankomst de marsch „Welcome Home" van onzen Curaçaoschen componist, CHARLES MADURO.

Vervolgens zou het gezelschap zich naar het Gouvernementshuis begeven, en ten slotte naar het huis van den heer S. A. L. MADURO, agent van de Pan American Airways Inc. om vandaar weer naar het vliegtuig terug te keeren.

Kolonel CHARLES A. LINDBERGH is vergezeld door zijne Echtgenoote, den Heer TRIPPE, Directeur van de „Pan American Airways Inc." en Echtgenoote; bovendien volgens de berichten van de U.P. door een piloot en radio-operateur.

Curaçao stelt de eer die LINDBERGH het heeft willen aandoen natuurlijk op hoogen prijs en heet hem en gezelschap van harte welkom.

20 September van Miami vertrokken is LINDBERGH, na de verschillende Antillen te hebben aangedaan, op Maandag 23 j.l. des namiddags 5.46 te Paramaribo aangekomen.

Op dit traject heeft LINDBERGH de volgende plaatsen aangedaan: Campo Columbia (Cuba), Camaguey en Santiago de Cuba, Port-au-Prince (Haiti) Sto Domingo, San Juan de Portorico, St. Thomas, St. John, (Antigua) St. Kitts, Porte Catries (St. Lucy), Port-of-Spain (Trinidad) Georgetown (Demerara) Paramaribo.

Volgens een telegram van Port of Spain kwam het tweede vliegtuig, dat Lindbergh vergezelt, en waarin de Heer Trippe en Echtgenoote gaan, daags na Lindbergh daar aan.

Consul van Columbia.

Door de regeering van Columbia, is de heer Dr. MANUEL M. LEAL, benoemd tot Consul van Columbia alhier. Welkom!

Uit de Troonrede

Volgens een telegram van de U. P. heeft bij de opening van de Staten-Generaal, Hare Majesteit Koningin Wilhelmina in Hare Troonrede verklaard, dat de politieke toestand in Oost-Indië voortdurende waakzaamheid vereischt, doch dat de politieke beginselen der regeering dienen gehandhaafd te worden; verder verklaarde de Koningin dat de economische toestand van Suriname de aandacht van de regeering vraagt. Hare Majesteit zeide overtuigd te zijn, dat door internationale wetten de weg zal geeffend worden tot onderlinge beperking van bewapening, terwijl met betrekking tot Curaçao maatregelen genomen zijn om de weermacht blijvend te versterken.

Verkeer op Curaçao.

Naar gegevens door den Koloniaal Ontvanger verstrekt, zijn er, volgens *La Cruz*, op 't oogenblik 1348 auto's en trucks, 1038 fietsen en 93 motorfietsen, terwijl 100 motorbooten het verkeer op en over de Haven onderhouden.

Stellen we het aantal inwoners van Curaçao op 40.000, dan hebben we dus 1 auto of truck op elke 30 inwoners. En om een idee te krijgen, hoe het autoverkeer nog steeds toeneemt, en blijkbaar nog lang niet zijn maximum-grens bereikt heeft: gedurende Juli kwamen er 74 nieuwe auto's, gedurende Augustus 46, en tot 16 September 23; gedurende dezelfde maanden kwamen er resp. 5, 14, en 4 motorfietsen, en 109, 52 en 33 fietsen bij.

Tot de maand September, brachten voor de Koloniale Kas, de auto's en trucks f. 91.080 op, de motorfietsen f. 1.315, de motorbooten f. 1.162.50 en de fietsen f. 4.10250.

Met het oog op de snelheid waarmede over 't algemeen, vooral op de donkere, niet verlichte buitenwegen, speciaal den weg om het Schottegat, gereden wordt, zouden wij in het belang der publieke veiligheid willen vragen, om ten spoedigste de palen, zoowel van telefoon als van het electrisch licht, wit te verven.

Het is een kleine moeite, met geringe onkosten gepaard, doch voor de autobestuurders een groot gemak, waardoor vele ongelukken kunnen voorkomen worden. Wanneer er 's avonds geen maan is, ziet men gewoon die palen niet, en zit men er boven op, voor men het weet: te meer nog daar verschillende tamelijk in den weg staan. Verft men ze wit, dan dienen ze tegelijk als bakens langs den weg. Als O. W. een paar mannetjes aan het werk zet, dan zal in een oogwenk dit euvel verholpen zijn.

Staat van uitvoer.

Gedurende het tweede kwartaal bedroeg de waarde van de totaal-uitvoer f. 83.752.549.

Het meerendeel komt natuurlijk voor rekening van Curaçao n. l. f. 58.668 689. Doch Aruba begint ook mee te tellen, n. l. f. 25.021.494. Als 't zoo doorgaat, zal Aruba spoedig Curaçao hebben ingehaald.

Ter vergelijking stellen we de waarde der olieproducten van Curaçao en Aruba naast elkaar.

	CURAÇAO.	ARUBA.
Olie (Diesel)	f. 902.277	
„ (Gas)	6.207.272	f. 600.110
„ (Gasol.)	21.323.909	7.555.716
„ (Petr).	466.417	632.469
„ (Residu)	22.879.861	16.063.487
„ (Ruwe)	2.079.359	
„ (Smeer)	4.050.461	

Voor Curaçao hebben we nog de som van f. 601.493 voor phosphorzure kalk, terwijl we voor Aruba de som van f. 160.960 hebben voor aloë.

Bijblad van de Amigoe di Curaçao

Een halve eeuw Electrisch licht.

Dit jaar herdenken wij het feit, dat 50 jaar geleden door Edison de eerste bruikbare gloeilamp werd ontworpen. Wij begaan hierbij echter een kleine onjuistheid. Want op de eerste plaats waren reeds gloeilampen gefabriceerd met draden van het moeilijk smeltbare platina.

Hieraan waren echter, nog afgezien van den hoogen prijs, groote nadeelen verbonden. Het platina verstoof heel spoedig, of bij grootere stroomsterkte smolt de draad door, waardoor de lamp in het ongereede geraakte. Verder vervaardigden andere onderzoekers kooldraadlampen, waarbij de kooldraden vervaardigd waren van papier. Vooral de technicus Heinrich Goebel, die in 1818 te Springe bij Hannover geboren werd en in 1848 naar Amerika emigreerde, had in de vijftiger jaren reeds heel wat onderzoekingen gedaan, en een bruikbare lamp geconstrueerd. Op zijn vinding werd echter niet veel acht geslagen, en dientengevolge kon hij ook niet veel succes hebben met deze vinding. De beroemde uitvinder Thomas Alva Edison probeerde aanvankelijk draden in zijn lampen, uit zware metalen bestaande. Hiermede kon hij echter niet tot een goed resultaat komen. Hierna vervaardigde hij lampen met kooldraden op het bericht van dergelijke proefnemingen van andere onderzoekers. Edison bereidde echter zijn kooldraden uit bamboevezels, welke hij in een daartoe geschikte oven verkoolde. De draden boog hij hoefijzervormig en bracht ze dan door middel van een galvanoplastisch koperneerslag in verbinding met in het glas van de lamp ingesmolten platinadraden. De fabricage van kooldraden heeft een grooten vooruitgang gemaakt. Men ging er later toe over, om ze te maken uit amorphe, structuurlooze cellulose, welke zich gemakkelijk tot dunne draden liet persen. In daartoe geëigende ovens werd de cellulose dan verkoold. Om de draden overal een gelijkmatige dikte te geven, en den vereischten weerstand, liet men ze een carbonisatie-proces ondergaan. Men bracht ze door middel van een electrischen stroom tot gloeien in een ruimte, gevuld met koolwaterstoffen en bewerkte aldus het afzetten van 'n eveneens structuurloos neerslag van kool op de draden. Voor de verlichtingstechniek is het van belang, dat men de lampen niet te dikwijls behoeft te vernieuwen en dat ze in verband met hun Watt-verbruik niet te weinig licht geven.

Op elke lamp staat aangegeven, bij welke stroomspanning zij het gunstigste gebruikt kunnen worden. De levensduur van de kooldraadlamp bedraagt ongeveer 600 lichturen. Betrekkelijk lang, voordat de lamp defect is, neemt de lichtsterkte reeds aanmerkelijk af, doordat het glas zich donker kleurt door de verstoven deeltjes. De invoering van electrisch licht gaf groote voordeelen voor gebruik in ruimten, waar gevaar voor brand of explosie bestond. Uit zindelijkheidsoverwegingen was het eveneens zeer te prefereeren, terwijl ook uit hygiënisch oogpunt het electrisch licht verkozen moest worden, daar gaslicht en petroleumlampen altijd belangrijke hoeveelheden koolmonoxyde produceeren, vandaar de voordeelen om electrisch licht te gebruiken in ziekenhuizen, vergaderzalen enz. Een belangrijke economische factor is nog het feit, dat bij electrisch licht de gebruikte energie inderdaad hoofdzakelijk in licht wordt omgezet, terwijl bij gaspitten of petroleumlampen een groot deel der verbruikte energie als warmte verloren gaat. Hoe hooger de temperatuur is, des te minder zal van de gebruikte energie als warmte verloren gaan. Bij de kooldraadlamp kan de temperatuur niet te hoog worden. Prof. Dr. Walther Vernst ontwierp een lamp, waarvan de draad was samengesteld uit de zoogenaamde zeldzame aarden zirkoon en thorium. Deze lamp welke algemeen als de Vernst lamp wordt aangeduid, was al heel wat voordeeliger. Watt verbruik 1.6—1.8 Watt per kaars-sterkte, d.i. ongeveer de helft van een kooldraadlamp; de levensduur is ongeveer 400 lichturen.

Aan deze lamp (van de Allgemeine Electrizitäts Gesellschaft te Berlijn) kleefden nog groote bezwaren. O.a. moest men de lamp voorverwarmen, hetgeen op vernuftige wijze met behulp van een platina draad geschiedde. Tevens had men moeite, om de lamp zoo te construeeren, dat de weerstand constant bleef, enz. De pas kort geleden gestorven uitvinder van het gasgloeilicht. Dr. Karl Auer von Welsbach, gebruikte draden van Osmium, een metaal, dat aan platina verwand is. De osmiumlampen bezitten ook een betrekkelijk laag Watt-verbruik, nl. 1.4—1.5 Watt per kaarssterkte. De levensduur van deze lampen is reeds zeer groot (tot meer dan 3000 lichturen). Echter, de prijs van deze lampen was vrij groot, terwijl aan deze lamp nog eenige nadeelen verbonden waren, welke speciale voorzieningen vereischten.

Bij gloeihitte wordt de draad week, terwijl de draad in de koude zeer bros is en dus tegen te sterke trillingen moet worden ondersteund. Het grootste bezwaar, aan deze lamp verbonden, is wel 't feit, dat de lamp slechts gebruikt kan worden tot een maximum stroomspanning van 40 Volt, (terwijl men meestal voor gewoon gebruik een stroom met spanning van 110 of 220 Volt ter beschikking heeft).

Siemens & Halske fabriceerden de zeer economische „Tantallamp" met een draad van Tantalium. Langzamerhand werden alle zeldzame metalen op hun bruikbaarheid in electrische lamp getoetst, en de meeste ook toegepast. Als voorbeeld is te noemen het Hafnium door den Hollander Coster in Denemarken ondekt, waarvan de eigenschappen in zeer korten tijd op grootsche schaal onderzocht werden, o.a. op de Philips gloeilampenfabrieken. De levensduur van de lampen werd steeds grooter; het Wattgebruik per kaarssterkte steeds geringer (de bekende Philips ½ Watt lamp!) Voor wat voor eigenaardige technische moeilijkheden men komt te staan bij de fabricage van gloeilampen, moge o.a. uit het volgende blijken. Bij de gebruikte Wolframlampen had men last, dat de Wolframdraad verstoof (evenals de kooldraad dit ook doet), waardoor tegen het glas van de gloeilamp een bruinzwart neerslag kwam hetwelk het licht onderschepte, en dus de lichtsterkte van de lamp deed verminderen. Na langdurige studie is men er in geslaagd, om dit euvel te verhelpen. Men bedekte den binnenwand van de lamp met een zeer dunne lag keukenzout. Het verstoven Wolfram loste nu kleurloos in de zoutlaag op, zoodat het licht niet meer in de lamp onderschept werd. Een methode om het verstuiven der draden tegen te gaan is verder om de gloeilampen niet luchtledig te maken maar met een indifferent gas (stikstof, helium enz.) te vullen. Groot is het aantal gloeilampenfabrieken, dat in de wereldbehoefte aan gloeilampen voorziet. Hard is ook de strijd, die sommige fabrieken moeten voeren om hun bestaan. Onverkwikkelijke pogingen worden soms aangewend om fabrieksgeheimen te achterhalen. Hopen wij, dat dit uitzonderingen blijven. Nederland kan er met recht trotsch op gaan een wereldconcern op 't gebied van de gloeilampenindustrie te bezitten, welke in alle landen groote belangen heeft. Wij bedoelen de Philipsgloeilampenfabrieken in Eindhoven, welke nu reeds aan 27.500 man werk verschaft. Verblijdend is het verschijnsel, dat de Philipsfabrieken aan velen de gelegenheid bieden om wetenschappelijk researchwerk te verrichten. *Ctm.*

Opgericht.

De Sport Vereeniging „UNI" [Uitspanning na inspanning[.

Het Bestuur is als volgt samengesteld:

J. L. Hewitt	Voorzitter
G. A. Visser	Secretaris
G. A. Chundro	Penningmeester
L. L. Eggers	Commissarissen
W. Belgrave	

Er kunnen nog steeds leden toetreden. Inlichtingen zijn te bekomen bij een van de bovenvermelde heeren.

2—2 Curaçao, 18 September 1929.

Afschrift.

Van het verzoekschrift aan Zijne Exc. den Gouverneur in zake de lichtprijzen.

Curaçao, den 20n. Augustus 1929.

Geven met verschuldigden eerbied te kennen.

Adolf Evertsz, meerderjarig, van beroep handelaar, geboren en wonende op Curaçao, ten deze domicilie kiezende Breedestraat, bewesten de haven, huis no. 68 en andere medeonderteekenden, allen wonende op Curaçao en gebruikers van electrisch licht,

dat de bewoners van Curaçao bij de overdracht door de firma S. E. L. Maduro & Sons van de concessie voor het Electriciteitsbedrijf te Willemstad aan de N. V. Nederlandsch-Indische Gas Mij, in de meening verkeerden, dat nog billijker condities en lagere prijzen voor de levering van electrisch licht zouden worden bedongen;

dat voorts, onder de vele hervormingen en verbeteringen door de nieuwe concessionaresse aan het publiek voorgespiegeld, ook die van eene betere bediening en billijker prijzen eene voorname plaats innamen;

dat echter sedert de nieuwe concessionaresse de exploitatie dier inrichting voor hare rekening heeft genomen, vele bezwarende voorwaarden, die al te zwaar op de afnemers drukken, zijn ingevoerd;

dat verder de prijs van een licht, dat aanvankelijk door den eersten concessionaris, de Heer Smith, op f 1.50 was gesteld en later geleidelijk verhoogd en gebracht werd, op, zegge: f 1.75, f 2.— en laatstelijk op f. 2.40 per maand, welke laatste prijs door deskundigen te hoog werd beschouwd en waartegen zoowel de abonnés, de pers en ook het Bestuur der Kolonie niet nalieten hunne bezwaren te doen kennen, thans verhoogd en gebracht is op f 4. — (vier gulden);

dat wijders, algemeen bekend is dat de bedrijfskosten van zulke inrichtingen naar gelang het aantal afnemers toeneemt, ook evenredig aanmerkelijk lager worden en de exploitatie voordeeliger wordt;

dat wis en zeker is, dat het electriciteitsbedrijf een winstgevend zaakje is en reeds volgens het oude tarief van f 2.40 per licht een zoet winstje afwierp;

dat redelijkerwijze, zooals door deskundigen bewezen is, niet aan te nemen is, dat er termen hoeookgenaamd bestaan om de prijzen in dier mate te verhoogen zooals thans geschied is;

dat ook, de vrees niet ongegrond is, dat velen op wie de bezwarende voorwaarden der nieuwe concessionaresse drukken hunne toevlucht zullen nemen tot aanschaffing van gasolinelampen en stoven, die goedkooper licht en hitte verschaffen waardoor het brandgevaar in de stad aanmerkelijk zal toenemen;

dat blijkbaar deze maatschappij zich voorgenomen heeft betere zaken te doen dan de vorige concessionaresse, echter daarbij vergetende, dat zij rekening dient te houden met de belangen harer afnemers;

dat vooralsnog de taak van het Bestuur is te beslissen of deze nieuwe concessionaresse zonder meer het recht heeft om den prijs van een licht, dat volgens de oude regeling f 2.40 per maand bedroeg, te verhoogen en te stellen op f. 4 per maand en per licht, enz.;

dat stellig er niet aan gedacht was dat de nieuwe concessionaresse door overname van de concessie van de firma S. E. L. Maduro & Sons de bedoeling had om ten nadeele harer afnemers den prijs van levering van licht zoo schromelijk op te voeren;

dat mitsdien door deze onrechtmatige verhooging der prijzen en invoering van bezwarende condities al de voorgespiegelde hervormingen die men zich waande ten bate van de afnemers zouden komen, thans blijken te zijn alleen tot hun nadeel;

dat eerder het publiek in de waan verkeerde, dat aan belanghebbenden nog billijker voorwaarden door het Bestuur der Kolonie zouden zijn gewaarborgd;

dat thans abonnés, die niet meer dan een licht of twee lichten noodig hebben, verplicht zijn een toestel te koopen, dat voor hen van geen nut is;

dat nochthans volgens de concessie van de firma S. E. L. Maduro & Sons, de Gouverneur van Curaçao zich het recht voorbehoudt om halfjaarlijks de prijzen voor electrisch licht voor het volgende halfjaar vast te stellen;

dat aangezien de nieuwe concessionaresse haar boek is te buiten gegaan en de prijzen en condities zoodanig heeft gewijzigd, hare afnemers ze bezwaarlijk kunnen aannemen zonder te protesteeren;

dat vermits deze toestand met den dag ondragelijker wordt door vanwege de Maatschappij te stellen nieuwe eischen en voorwaarden, hebben vele afnemers besloten, mits het Bestuur geen ingrijpende maatregelen ten aanzien van het winstbejag dezer maatschappij zoude nemen, zich gasolinelampen en stoven aan te schaffen om goedkooper licht te krijgen, waardoor brandgevaar in Willemstad aanmerkelijk zouden toenemen;

Dat eindelijk requestranten, overtuigd van de bereidwilligheid van Uwe Excellentie om de werkelijke belangen, zoowel zedelijk als stoffelijk, van de bewoners van dit Staatsgebied door Hare Majesteit aan het beleid van Uwe Excellentie toevertrouwd, te behartigen besloten hebben, zich tot U. E. te wenden met het volle vertrouwen, dat U. E. dit belangrijk vraagstuk waarin schier al de opgezetenen van het Stadsdistrict betrokken zijn, in uwer goedgunstige overweging zult nemen.

REDENEN,

waarom requestranten zich tot U. E. wenden met verzoek, dat het U.E. moge behagen, het daarheen te leiden, dat eene commissie van deskundigen, bestaande uit onafhankelijke personen, die niet door de Maatschappij beinvloed zijn, benoemd worde, aan wie zal opgedragen worden een grondig onderzoek te doen naar de bedrijfskosten dier inrichting en verslag te te geven of wel en in hoeverre de tegenwoordige prijzen kunnen worden verlaagd en de aanklevende voorwaarden gewijzigd, ten einde Uwe Excellentie in staat te stellen de prijzen voor lichtaanschaffing voor het eerste halfjaar 1930 naar billijkheid vast te stellen.

Hetwelk doende, enz.

ADOLF EVERTSZ.

(Volgen 509 handteekeningen.)

Aan Zijne Excellentie, den Heer Gouverneur van Curaçao.

* * *

Hierop werd 20 September het volgende antwoord ontvangen:

Naar aanleiding van Uw verzoekschrift dd. 20 Augustus 1929 om het daarheen te leiden, dat eene commissie van deskundigen benoemd worde om een onderzoek in te stellen naar de bedrijfskosten van de Nederlandsch-Indische Gas Maatschappij en verslag uit te brengen of en hoeverre de tegenwoordige prijzen voor de levering van electrisch licht kunnen worden verlaagd en de aanklevende voorwaarden gewijzigd, teneinde mij in staat te stellen de prijzen voor lichtaanschaffing voor het eerste halfjaar 1930 naar billijkheid vast te stellen, heb ik de eer U te berichten, dat deze aangelegenheid mijn volle aandacht heeft en dat, aangezien de Directeur van het electrisch bedrijf alhier aan de heer Ir. Suringar, Electrotechnisch adviseur van het Gouvernement, heeft medegedeeld dat hij geen bevoegheid heeft eene beslissing te nemen inzake de herziening van de abonnementsprijzen, ik genoemden heer Suringar verzocht heb, bij aankomst in Nederland, deze aangelegenheid te bespreken met de hoofddirectie der Nederlandsch Indische Gas Maatschappij te Rotterdam. Met het resultaat van deze bespreking zal ik U, zoodra ik daartoe in staat ben, in kennis stellen.

De Gouverneur van Curaçao,

L. A. FRUYTIER.

Officieele Berichten.

van de vorige week.

Aan den Heer Ir. I. Th. van Rosse, Directeur van Openbare Werken is, wegens andere redenen dan ziekte, twee weken vrijstelling van dienst verleend. Gedurende de vrijstelling van dienst van den Heer Ir. van Rosse voornoemd is de Heer Ir. W. L. van der Vegt belast met de technische en de Heer J. H. Perret Gentil Lz. met de administratieve werkzaamheden, verbonden aan het ambt van Directeur van Openbare Werken.

Aan den 1ste Luitenant bij het garnizoen alhier A. P. J. Berger is, tot herstel van gezondheid, een binnenlandsch verlof van ten hoogste drie maanden verleend.

De klerk C. E. Ricon is bevorderd tot adjunct-commies.

Aan den Heer S. F. Landmeter is eervol ontslag verleend als Secretaris van de Gezondheidscommissie op Curaçao en de heer C. M. Meyboom is als zoodanig benoemd.

De seinmeester alhier L. J. Zimmerman is voor den tijd van 14 dagen geschorst.

Ingetrokken Rijbewijzen.

Cecilio Alberto op 10 September voor één maand.

Emilio Hanst op 11 September voor zes maanden.

Alijn Royer op 11 September voor drie maanden.

Herman Steba op 17 September voor zes maanden.

W. F. Lugtenburg op 17 September voor zes maanden.

Esteban Daantje op 19 September voor één maand.

Officieele Berichten.

Van deze week.

Wegens het voorkomen van gevallen van pokken in de Republiek Panama zijn de steden Panama, Cristobal en Colon besmet en de rest van de Panama-kanaal-Zone van besmetting verdacht verklaard.

Aan den Heer P. J. Frigerio, Hoofd van den Post voor Draadlooze Telegrafie op Aruba, thans met vrijstelling van dienst te Panama, is wegens ziekte drie weken binnenlandsch verlof verleend, met vergunning dit verlof in Panama door te brengen.

Nash "400" Illustrates Progress of Transportation

Not so many years ago the smartest and most luxurious transportation in the Madeira Islands was the "Carro" or bullock sled. And today, almost one hundred of these de luxe carriages of a past decade remain to present a curious sight as they lurch from side to side in the narrow, winding, pebbled streets of Funchal. The progress of modern transportation, as exemplified by the Nash "400" Standard Six Phaeton, affords an interesting contrast between ancient and modern methods of personal conveyances as pictured above.

De adjudant van Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao maakt bekend, dat in verband met de genomen quarantainemaatregelen waardoor niemand aanboord zal mogen worden toegelaten, de Gouverneur en Mevrouw FRUYTIER het voornemen hebben Woensdag **2 October a.s.** *des namiddag's tusschen* **5** *en* **6½** *uur ten Gouvernementshuize te ontvangen degenen, die Zijne Excellentie en Mevrouw FRUYTIER voor hunne reis naar Nederland nog hadden wenschen te begroeten. (Kleeding WIT.)*

Met ingang van 1 October a.s. zijn de **fabrieksterreinen** ISLA, ASIENTO en VALENTIJN ten Oosten van den weg Post 4 — landhuis Valentijn **uitsluitend toegankelijk voor bij de Maatschappij geëmployeerden**. Op de toegangswegen tot het terrein wordt dit nader aangeduid door borden, voorzien van het opschrift: „TOEGANG ALLEEN VOOR DIENST."
Het hek bij post 6 is voor dienstvoertuigen geopend uitsluitend op werkdagen van 6 vm. — 6 nm.
Particulieren die voor zaken of anderszins wenschen te worden toegelaten, kunnen zich vervoegen bij den Hoofdportier Dam Negropont.
De toegang tot Negropont over land gaat over den nieuwen weg tusschen Asiento en Rooi Canario.

Curacaosche Petroleum Industrie Maatschappij.

Het verkeer over de Koningin Emmabrug.

In den laatsten tijd was 't zoowat gewoonte geworden, vooral in de drukke uren, en op oogenblikken dat de brug, na een tijd te zijn geopend geweest, weer dicht was, - dat voetgangers de brug passeerden zonder te betalen. Geen 20 % van 't verschuldigde tolgeld kwam er binnen. Iedereen haastte zich om maar zoo gauw mogelijk met den grooten hoop over te steken.

De eigenares van de brug, de Curaçao Trading Co., heeft gemeend, vooral met het oog op de verhoogde onderhoudskosten ervan gedurende den laatsten tijd, daaraan een einde te moeten maken en strengere control toe te passen.

Of daarbij de goede methode gevolgd is, is een andere vraag. Feit is, dat ons verschillende klachten bereikten over, naar men ons zeide, noodeloos ruw optreden van de controleurs.

We gelooven dat wel iedereen van de billijkheid dezer verstrengde controle overtuigd zal zijn. Op 20 September, toen deze controle in werking trad, passeerden de brug 1400 auto's en trucks en 15.000 voetgangers.

Doch daar staat tegenover dat dan ook het publiek zijn rechten mag doen gelden,- en wel op de eerste plaats, zijn recht op een fatsoenlijke behandeling;- op de tweede plaats recht op een goed onderhoud der brug, dat den laatsten tijd veel te wenschen overliet, en soms zelfs gevaar voor de voetgangers opleverde;- op de derde plaats, zijn recht op een geschikt middel van vervoer over de haven, waartoe bij openzijn der brug de eigenares volgens de concessie verplicht is, ook 's avonds en des nachts; terwijl het ons ook onbillijk lijkt om geld te vragen van menschen die gebruik wenschen te maken van een particulier bootje.

Wanneer men elkanders rechten eerbiedigt, dan kunnen er vele onaangenaamheden vermeden worden.

Pokken te Panama.

Volgens de pers van Panama hebben zich aldaar gevallen van pokken voorgedaan. Het bericht spreekt van 148 gevallen, waarvan één met doodelijken afloop. 60.000 personen hebben zich laten inenten. Ook te Colon deden zich 5 gevallen voor. De gezondheidsdienst doet zijn uiterste best om de epidemie te bestrijden.

Openbare Werken.

Naar wij vernemen zijn verschillende werkzaamheden, die het departement van O. W. onderhanden had, gestopt, o. a. de weg om het Schottegat. Met behulp van Portugeesche werklui was men volop aan den gang in de Saligne. Thans is het werk stop gezet; de materialen zijn opgeborgen, en de werklui ontslagen; een groot deel is in dienst genomen op Bullenbaai, naar wij vernemen, tegen een hooger loon dan zij bij O. W. verdienden, n.l. 80 cent per uur, terwijl zij bij O. W. f. 6.50 per dag verdienden.

Orkaan.

Het meteorologisch bureau van Washington maakt bekend, dat er Woensdag j.l. een orkaan heerschte van een snelheid van 42 mijl, bij de Bahama-eilanden, richting West.

Regen.

Verleden week viel er in het Benedendistrict ruim 40 m. M. regen. In den nacht van Donderdag op Vrijdag hebben we wederom een frische bui gehad. Jammer dat 't maar bij een bui bleef.

Prestidigateur Verra.

Wat hebben de kinderen gelachen bij de onbegrijpelijke kunsten van professor VERRA! Wat een spanning weet deze toovenaar er in te houden. Ook v/d roulette is er veel gebruik gemaakt. Toen om ± ½ acht p. K. aankondigde dat het voor de kinderen te donker werd en daarom de laatste kunst vertoond zou worden, kwamen vele kinderen den professor bedanken en vragen om den volgenden Zondag terug te komen. Wel een bewijs hoezeer de prestidigateur in den smaak is gevallen. B.

Wie zond het eerst Radio-signalen uit?

Ongetwijfeld ligt een ieder bij het lezen van deze vraag het antwoord „Marconi" op de lippen. Afgezien van de kwestie of het nut heeft na te gaan wie de „vader der radio-techniek" is, dan wel om het „eere wien eere toekomt," ligt het in de natuur der menschen om van elk voorkomend verschijnsel den oorsprong na te gaan. En al moge de radio-techniek van zeer jongen datum zijn, niettemin zal het menigeen verwonderen, dat reeds in 1865 door een zekeren Dr. Malon Loomis in de Vereenigde Staten, de eerste radio-signalen zijn uitgezonden.

Deze mededeeling is van C. Franzis Jenkins, den bekenden geleerde, die zich vooral op televisie-gebied heeft onderscheiden. Genoemde Dr. Loomis overbrugde met een door hem vervaardigden oscillator een afstand van 15 Engelsche mijlen, waarbij hij de ontvangst controleerde door het uitslaan van de naald van een galvanometer.

Vier jaren na deze geslaagde proef in 1869, vroeg hij de goedkeuring aan voor zijn te stichten „Loomis Aerial Telegraph Company" doch niemand scheen eenig vertrouwen in de nieuwe onderneming te hebben en hij slaagde er niet in, ook maar een enkel aandeel van zijn nieuwe maatschappij te plaatsen.

De „Falke."

Kapitein ZIPPLITT is door de firma Prenzlau, eigenaars van de „Falke" naar Hamburg geroepen. De koloniaal secretaris van Trinidad maakt bekend, dat het plaatselijk bestuur de „Falke" nooit als een kaperschip beschouwd heeft.

Officieele berichten.

van deze week.

Aan den Heer Ir. I. Th. van Rosse Directeur van Openbare Werken in Curaçao, is, na afloop van de verleende vrijstelling van dienst van twee weken, eene verdere vrijstelling van dienst verleend, ingaande den 30sten September 1929 en eindigende den 13den October 1929.

Met ingang van 14 October a. s. is de Ir. I. Th. van Rosse voornoemd op zijn verzoek, eervol ontheven van de verdere waarneming van de betrekking van Directeur van Openbare Werken in Curaçao.